

Informacja prasowa

„2013 – rokiem walki z nowotworami głowy i szyi”

„2013 – rokiem walki z nowotworami głowy i szyi” – to jedno z głównych założeń ogłoszonego, z inicjatywy prof. Wojciecha Golusińskiego – Prezesa Polskiej Grupy Badań Nowotworów Głowy i Szyi we współpracy z prof. Henrykiem Skarżyńskim – Konsultantem Krajowym w Dziedzinie Otorynolaryngologii, „I Ogólnopolskiego Programu Profilaktyki Nowotworów Głowy i Szyi”. Nowotwór głowy i szyi jest jednym z sześciu najczęściej występujących nowotworów złośliwych u Polaków. Dotyczy on nosa i zatok przynosowych, jamy ustnej, języka, podniebienia, wargi, gardła, krtani, gruczołów ślinowych, ucha i tarczycy.

Według prof. Henryka Skarżyńskiego - *Nowotwory złośliwe głowy i szyi należą do grupy nowotworów, których diagnoza i leczenie są bardzo trudne. Tylko wczesne rozpoznanie i leczenie przez interdyscyplinarną grupę specjalistów reprezentujących różne dziedziny medycyny, takich jak: otolaryngolodzy, chirurdzy głowy i szyi, chirurdzy szczękowo-twarzowi, radioterapeuci, onkolodzy kliniczni, radiolodzy, patomorfologodzy oraz psychologodzy i fizjoterapeuci może zapewnić zwiększenie odsetka 5-letnich przeżyć.*

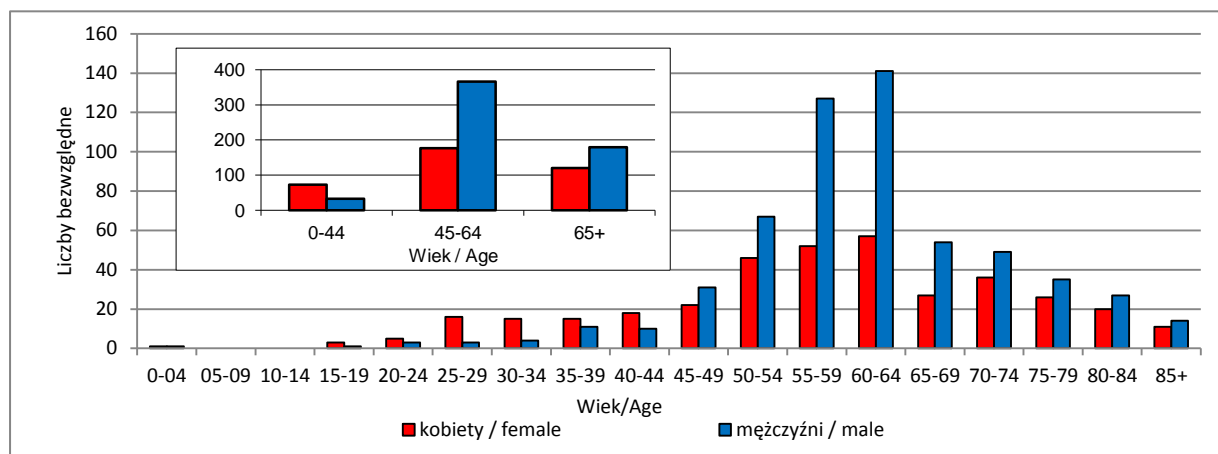
Czynniki ryzyka

Głównymi czynnikami etiologicznymi nowotworów głowy i szyi są kancerogeny zawarte w dymie tytoniowym oraz spożywanie wysokoprocentowego alkoholu. W powstawaniu niektórych raków rejonu głowy i szyi istotną rolę odgrywają również wirusy (Epstein-Barr oraz brodawczaka ludzkiego – HPV). Ponad 90% nowotworów głowy i szyi to nowotwory nabłonkowe. Są to nowotwory, które ze względu na swoje umiejscowienie zwykle rozwijają się skrycie i wywołują objawy niecharakterystyczne, mogące towarzyszyć również banalnym infekcjom górnych dróg oddechowych (ból gardła, ból podczas połykania, chrypka).

Alarmujące statystyki

W 2005 roku liczba zachorowań na nowotwory głowy i szyi w naszym kraju kształtowała się na poziomie 5 tysięcy, a w 2008 roku zachorowań było już około 10 tysięcy. Spośród wszystkich zachorowań na nowotwory złośliwe w 2010 roku, nowotwory złośliwe głowy i szyi stanowiły 9% zachorowań u mężczyzn i 5% u kobiet. Jak w przypadku większości nowotworów, ryzyko zachorowania na nowotwory głowy i szyi wzrasta u obu płci wraz

z wiekiem do 64 roku życia włącznie. W populacji mężczyzn 63%, a w populacji kobiet 48% rozpoznanych nowotworów głowy i szyi występuje u osób w wieku 45–64 lat.

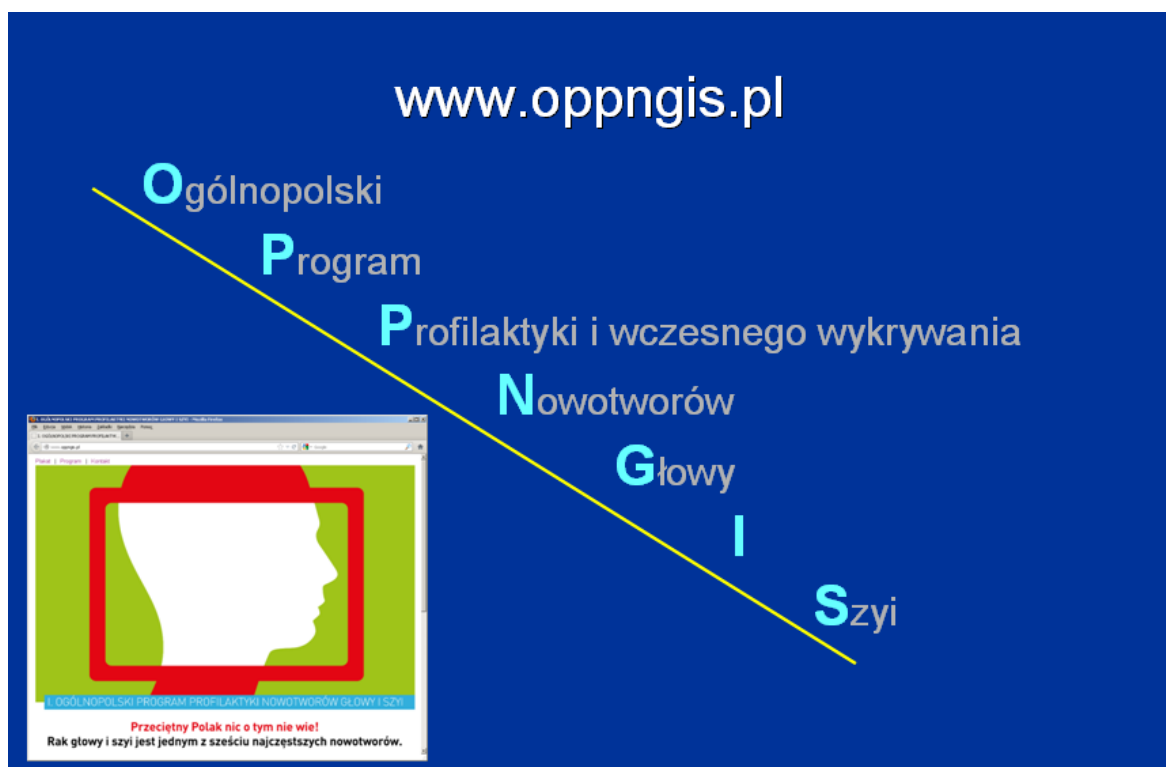

Liczba zachorowań na nowotwory złośliwe głowy i szyi w poszczególnych grupach wiekowych (dane z 2010 roku)

Według danych prezentowanych na międzynarodowych kongresach przez prof. dr. hab. n. med. Wojciecha Golusińskiego – Ordynatora Kliniki Chirurgii Głowy, Szyi i Onkologii Laryngologicznej Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Wielkopolskim Centrum Onkologii i Prezesa Polskiej Grupy Badań Nowotworów Głowy i Szyi – w ciągu najbliższych 20 lat częstotliwość zachorowań na nowotwory głowy i szyi oraz wątroby będzie znacząco wzrastać, przy malejącej tendencji występowania pozostałych chorób nowotworowych. Chcąc zmniejszyć odsetek chorych, a co za tym idzie obniżyć koszty leczenia, należy zatem położyć zdecydowanie większy nacisk na profilaktykę i badania przesiewowe. Wyniki leczenia chorych z nowotworami głowy i szyi w naszym kraju są bowiem wysoce niezadowolające. Związane jest to m.in. z tym, iż chorzy zbyt późno zgłaszają się do lekarza specjalisty – gdy choroba nowotworowa jest już w znacznym stadium zaawansowania.

– Wyniki przeprowadzonego w 2011 roku międzynarodowego badania ankietowego pt. „About Face” wykazują niski poziom świadomości społeczeństw Europy na temat nowotworów głowy i szyi. Ponad 75% ankietowanych nie potrafiło udzielić podstawowych informacji dotyczących nowotworów głowy i szyi. A problem jest bardzo poważny, bo na świecie na nowotwory głowy i szyi zapada rocznie ok. 1,4 mln ludzi. W Polsce jest to prawie 10 tys. nowych zachorowań, co stanowi 7% ogółu. Odpowiedzią na ten stały, lawinowy wzrost liczby zachorowań w naszym kraju i wynikające z tego zagrożenia zdrowotne jest I Ogólnopolski Program Profilaktyki Nowotworów Głowy i Szyi – stwierdził prof. Wojciech Golusiński.

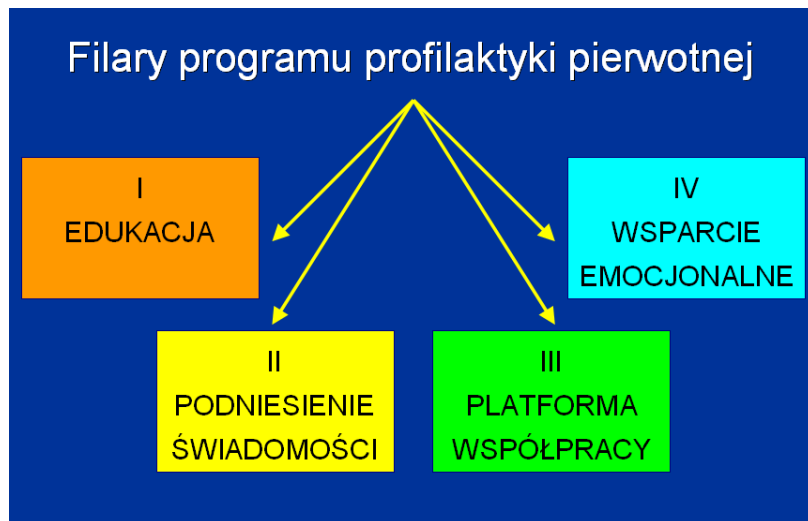
I Ogólnopolski Program Profilaktyki Nowotworów Głowy i Szyi

Cele Programu:

- urealnienie statystyk nt. epidemiologii nowotworów głowy i szyi poprzez zwiększenie jakości i kompletności bazy danych Krajowego Rejestru Nowotworów,
- upowszechnienie wśród lekarzy wiedzy o obowiązku rejestracji nowotworów złośliwych,
- edukacja społeczeństwa w kierunku upowszechnienia wiedzy nt. nowotworów głowy i szyi, czynników ryzyka i zagrożeń,
- popularyzacja postaw prozdrowotnych i doprowadzenie do zmian stylu życia poprzez program profilaktyki pierwotnej, co wpłynie na stopniowe zmniejszenie zachorowalności na nowotwory głowy i szyi,
- zwiększenie odsetka zmian wykrywanych we wczesnych stadiach zaawansowania poprzez program profilaktyki wtórnej, co wpłynie na osiągnięcie po 8-10 latach działania programu spadku umieralności.

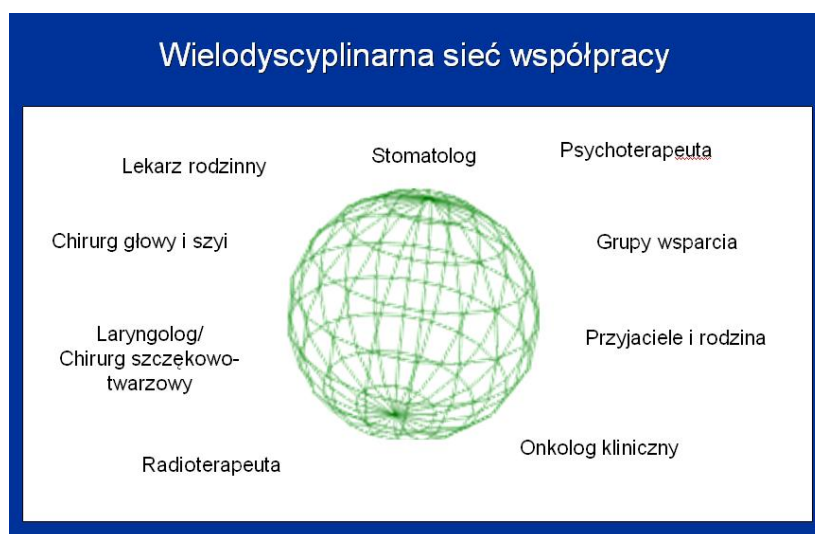
Profilaktyka pierwotna

I EDUKACJA

Podstawą działań edukacyjnych jest upowszechnianie wiedzy o nowotworach głowy i szyi wśród pracowników ochrony zdrowia:

- GRUPA 1: lekarze rodzinni, lekarze dentyści, pielęgniarki, farmaceuci,
- GRUPA 2: studenci uczelni medycznych, pracownicy socjalni,
- GRUPA 3: lekarze specjaliści z zakresu laryngologii, chirurgii głowy i szyi, chirurgii szczękowo-twarzowej, okulistyki, neurologii, neurochirurgii, radiologii, radioterapii, onkologii klinicznej, patomorfologii.

W celu ułatwienia lekarzom rodzinnym postawienia właściwej diagnozy, wiodący europejscy eksperci z dziedziny nowotworów głowy i szyi wymyślili hasło „**1 przez 3**”. Oznacza ono, że pacjenta należy skierować do laryngologa, jeżeli występuje u niego jeden z poniższych objawów utrzymujący się przez trzy tygodnie.

- bolesne i/lub utrudnione przełykanie,
- ból gardła,
- chrypka,
- ból języka, niegojące się rany w jamie ustnej, białe lub czerwone plamy na błonie śluzowej jamy ustnej,
- obrzęk szyi, guz szyi,
- jednostronne upośledzenie drożności nosa, krwista wydzielina z nosa.

W ramach szeroko pojętej edukacji planowane są następujące zadania:

- współpraca z różnymi środowiskami pracowników ochrony zdrowia,
- organizacja warsztatów szkoleniowych dla personelu medycznego, dotyczących czynników ryzyka zachorowania na nowotwory głowy i szyi,
- opublikowanie poradnika i towarzyszących materiałów edukacyjnych, ulotek, plakatów (w wersji papierowej i elektronicznej),
- obecność tematyczna nowotworów głowy i szyi podczas konferencji organizowanych przez różne towarzystwa naukowe,
- redakcja kwartalnika przeznaczonego dla pracowników ochrony zdrowia.

II PODNIESIENIE ŚWIADOMOŚCI

Podniesienie poziomu świadomości społeczeństwa na temat wczesnych objawów nowotworów głowy i szyi zostanie zrealizowane dzięki kampanii informacyjnej przeprowadzonej we współpracy z mediami. Będzie ona wspierana przez: broszury i plakaty, spoty informacyjne w telewizji publicznej i radiu, organizację konferencji prasowych, prowadzenie strony internetowej, infolinię dla pacjentów i ich rodzin, organizację tygodnia wiedzy o nowotworach głowy i szyi.

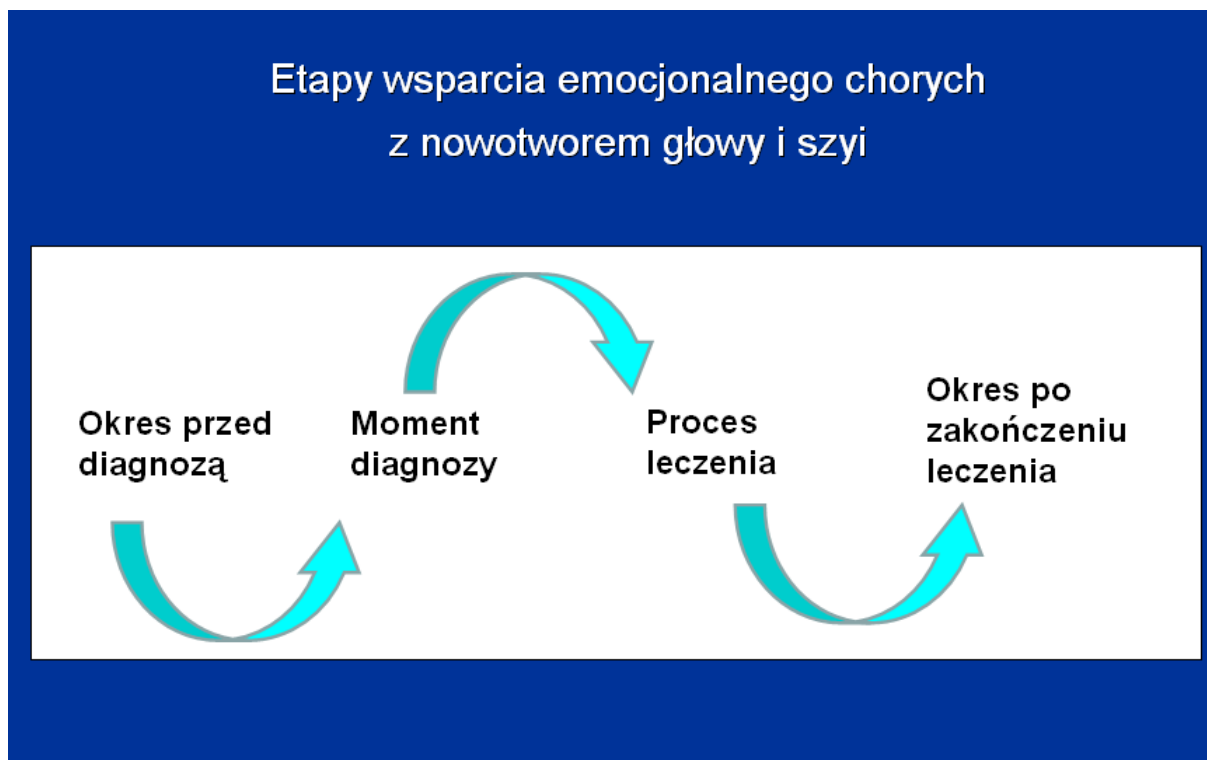
III PLATFORMA WSPÓŁPRACY

Jednym z najbardziej istotnych elementów tego programu jest stworzenie platformy współpracy, która pozwoli na nawiązanie kooperacji z przedstawicielami władz państwowych

i organizacjami skupiającymi pacjentów z nowotworami głowy i szyi. Platforma zostanie wsparta różnymi działaniami m.in. organizacją spotkań z radnymi, parlamentarzystami, senatorami, zapoznaniem osób odpowiedzialnych za organizację ochrony zdrowia w Polsce z problemami dotyczącymi chorych z nowotworami głowy i szyi, zwróceniem uwagi władz państwowych na rosnący problem tego typu nowotworów (Ministerstwo Zdrowia, Narodowy Fundusz Zdrowia), a także nawiązaniem współpracy z przedstawicielami stowarzyszeń skupiających pacjentów z chorobami nowotworowymi w kraju i za granicą.

IV WSPARCIE EMOCJONALNE

Leczenie pacjentów z nowotworami głowy i szyi wiąże się z gwałtownym spadkiem jakości życia chorych. Funkcjonowanie najważniejszych ludzkich narządów zmysłów: wzroku, słuchu, węchu, smaku oraz podstawowe procesy życiowe, takie jak oddychanie, połykanie, mówienie, zależą od prawidłowego działania narządów zlokalizowanych w obrębie głowy i szyi. Leczenie może spowodować znaczne ograniczenia ich funkcjonowania. W celu zapewnienia pacjentowi jak najlepszej opieki należy stworzyć zespoły psychologiczno-socjalne udzielające chorym wsparcia emocjonalnego. Dobrym i sprawdzonym pomysłem jest także wprowadzenie ogólnopolskich telefonicznych konsultacji medycznych dzięki uruchomieniu specjalnego numeru infolinii.

Profilaktyka wtórna

Organizacja systemu koordynacji logistyczno-administracyjnej w skali mikro- i makroregionu, **utworzenie biur** Centralnego Ośrodka Koordynującego (COK) i **pilotaż skryningu** w wybranych ośrodkach w Polsce w celu opracowania modelu wzorcowego to trzy najważniejsze zadania profilaktyki wtórnej. Celem organizacji badań skryningowych jest wzrost w Polsce liczby nowotworów złośliwych głowy i szyi wykrywanych we wczesnym stadium zaawansowania choroby, spadek zachorowalności i umieralności.

Ważny jest także wybór realizatorów Populacyjnego Programu Wczesnego Wykrywania Nowotworów Głowy i Szyi na etapie podstawowym, bo to ośrodki w terenie stanowią „pierwsze sito”.

Warszawa, 8.04.2013 r.